

Secció I. Disposicions generals

CONSELL DE GOVERN

21441 *Decret 49/2014, de 28 de novembre de 2014, pel qual es crea el Centre Coordinador del Programa de Cures Pal·liatives de les Illes Balears*

I

L'article 10.1 del títol I de la Constitució (Dels drets i dels deures fonamentals) proclama que la dignitat de la persona, els drets inviolables que li són inherents, el lliure desenvolupament de la personalitat, el respecte a la llei i als drets dels altres són fonament de l'ordre polític i de la pau social. En relació amb aquesta proclamació, els articles 15 i 18.1 consagren el dret de tothom a la vida i a la integritat física i moral, i a la intimitat personal i familiar, respectivament.

Per la seva part, l'article 43 reconeix el dret a la protecció de la salut i encomana als poders públics organitzar i tutelar la salut pública a través de mesures preventives i a través de les prestacions i dels serveis necessaris, i hi afegeix que la llei ha d'establir els drets i els deures de tothom en aquest punt.

D'altra banda, la Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea reconeix el dret de tota persona a la integritat física i psíquica i l'obligació —congruent amb aquest dret— de respectar, en el marc de la medicina i la biologia, el consentiment lliure i informat de la persona de què es tracti, d'acord amb les modalitats que estableix la Llei (art. 3.2). Així mateix, el mateix principi es consagra en el Conveni del Consell d'Europa per a la protecció dels drets humans i la dignitat de l'ésser humà respecte de les aplicacions de la biologia i la medicina, subscrit a Oviedo el 4 d'abril de 1997.

Més específicament, la Recomanació 1418/1999 (Protecció dels drets humans i de la dignitat dels malalts terminals i moribunds) i la Recomanació 24/2003 (Organització de les cures pal·liatives), de l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa, vinculen el tractament i la cura de les persones en el procés final de la seva vida amb la necessitat de vetllar per la seva dignitat i la seva autonomia personal, amb la prevenció del patiment i amb l'adopció de mesures legislatives per establir un marc coherent en relació amb aquelles.

En el mateix àmbit, la Resolució 1649 (2009) (Cures pal·liatives: un model per a una política social i de salut innovadora), de la mateixa Assemblea del Consell d'Europa, considera les cures pal·liatives com un component essencial d'una atenció sanitària basada en la dignitat, l'autonomia i els drets dels pacients. Així mateix, en aquest sentit es pronuncia l'article 5 de la Declaració Universal sobre Bioètica i Drets Humans, aprovada el 19 d'octubre de 2005 per la Conferència General de la UNESCO.

En l'àmbit territorial espanyol, cal tenir en compte la Llei 16/2003, de 28 de maig, de cohesió i qualitat del Sistema Nacional de Salut, l'article 28 de la qual (Garanties de qualitat i serveis de referència) estableix que les comunitats autònomes han de garantir la qualitat de les prestacions, abordar actuacions per humanitzar l'assistència i millorar l'accessibilitat administrativa i la seva confortabilitat, i procurar la incorporació progressiva en els hospitals d'habitacions d'ús individual.

Pel que fa a les Illes Balears, l'article 30.48 de l'Estatut d'autonomia li assigna competències exclusives en les matèries següents: organització, funcionament i control dels centres sanitaris públics i dels serveis de salut; planificació dels recursos sanitaris; coordinació de la sanitat privada amb el sistema sanitari públic i promoció de la salut en tots els àmbits, en el marc de les bases i la coordinació general de la sanitat. A més, l'article 31.4 atribueix a la comunitat autònoma competències —en el marc de la legislació bàsica de l'Estat— de desplegament legislatiu i d'execució en matèria de sanitat i salut. Així mateix, l'article 25 reconeix el dret de totes les persones a un tractament adequat del dolor i a les cures pal·liatives, i a declarar la seva voluntat vital anticipada, que s'ha de respectar en els termes que estableix la llei.

Finalment, la Llei 5/2003, de 4 d'abril, de salut de les Illes Balears, reconeix el dret a la intimitat i a la confidencialitat de les dades sobre la salut, a la informació assistencial i a la prestació del consentiment informat.

II

A les Illes Balears es disposa des de fa uns anys d'equips i unitats que ofereixen els seus serveis a pacients amb necessitats de cures pal·liatives, a més del suport de les unitats d'oncologia ubicades en els diferents hospitals i dels professionals de l'atenció primària.

En aquest sentit, durant el mes de novembre de 2011 es va crear funcionalment la Unitat Tècnica de l'Estratègia de Cures Pal·liatives per poder desenvolupar-la amb la missió de promoure la millora de l'atenció en el moment final de la vida, per mitjà de la formació, la docència,

la recerca i la divulgació de les cures pal·liatives.

Durant la III Jornada de l'Estratègia Balear de Cures Pal·liatives, que va tenir lloc el 8 de març de 2012, es va evidenciar en les meses de debat la necessitat de potenciar, organitzar i millorar l'atenció pal·liativa a les Illes Balears. La Unitat Tècnica va començar en aquell moment el procés d'elaboració del programa de cures pal·liatives de les Illes Balears, que es va presentar públicament el 6 de juny de 2013.

Aquest Programa pivota sobre l'equip d'atenció primària com a eix de l'atenció sanitària, a més de l'atenció domiciliària —sempre que sigui possible—, mitjançant l'equip de suport a l'atenció domiciliària i les unitats de cures pal·liatives com a suport especialitzat en els equips hospitalaris.

D'altra banda, proposa dos nivells diferenciats d'atenció: el bàsic i l'especialitzat. El nivell bàsic es fonamenta en el fet que tots els equips que en algun moment atenen pacients amb alguna malaltia en una fase avançada o terminal necessiten una formació bàsica i uns professionals de referència amb un cert grau d'experiència per poder resoldre les situacions menys complexes, que segurament són la majoria. El nivell especialitzat està format pels equips amb dedicació exclusiva a les cures pal·liatives amb presència en tots els nivells (hospitals d'aguts, sociosanitaris i atenció primària), que com a experts rebran els pacients amb un grau més alt de complexitat clínica, social o de dependència per avaluar-los, atendre'ls i derivar-los al recurs més adaptat a les seves necessitats.

La implementació d'un programa autònom d'aquesta envergadura i dur-ne a terme el seguiment requereixen un lideratge identificable i sòlid, que ha d'assumir el Centre Coordinador del Programa de Cures Pal·liatives de les Illes Balears, el qual es crea per mitjà d'aquest Decret com l'estructura física i funcional que assegurarà el compliment i el seguiment dels objectius, i la missió i els valors de l'Estratègia de Cures Pal·liatives. En aquest centre hi pot treballar tant personal estatutari com excepcionalment personal laboral que no s'hagi volgut integrar en el Servei de Salut com a personal estatutari.

Amb aquest Decret no es crea una nova prestació sanitària sinó que, formant part aquesta prestació sanitària de la cartera de serveis comuns del Sistema Nacional de Salut, es crea un centre —el Centre Coordinador del Programa de Cures Pal·liatives de les Illes Balears—, amb la finalitat de coordinar tots els recursos existents dins el Servei de Salut de les Illes Balears i millorar-ne la gestió. Així, el Reial decret 1030/2006, de 15 de setembre, pel qual s'estableix la cartera de serveis comuns del sistema nacional de salut i el procediment per a la seva actualització, preveu dins la cartera de serveis comuns d'atenció primària i d'atenció especialitzada l'atenció pal·liativa de malalts terminals.

Per tot això, a proposta del conseller de Salut, amb l'informe previ de la Comissió de Personal de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i havent-ho considerat el Consell de Govern en la sessió de 28 de novembre de 2014,

DECRET

Article 1 Naturalesa

Es crea el Centre Coordinador del Programa de Cures Pal·liatives de les Illes Balears com l'estructura física i funcional en què s'han de desenvolupar les activitats de coordinació, seguiment i compliment de l'Estratègia i del Programa de Cures Pal·liatives, entesos en el sentit que estableix l'article 2 d'aquest Decret. El Centre és gestionat pel Servei de Salut de les Illes Balears i depèn funcionalment de la Direcció d'Assistència Sanitària.

Article 2 Cures pal·liatives

Les cures pal·liatives tenen per finalitat millorar la qualitat de l'atenció que es presta als pacients amb alguna malaltia en la fase avançada o terminal garantint el dret a l'alleujament del patiment, i també l'atenció que es presta als seus familiars promovent la resposta integral i coordinada del sistema sanitari a les seves necessitats i respectant-ne l'autonomia, la dignitat i els valors.

Article 3 Finalitat

El Centre Coordinador del Programa de Cures Pal·liatives de les Illes Balears té com a finalitat assegurar una resposta sanitària integral i coordinada a fi de garantir, d'una banda, que qualsevol persona que ho necessiti pugui rebre les cures pal·liatives necessàries i millorar la seva qualitat de vida i, de l'altra, que els seus familiars puguin rebre el suport necessari per poder afrontar la malaltia i el dol, tot això amb independència del nivell assistencial en què el pacient sigui atès o del fet que l'atenció es presti en el seu domicili o en un servei residencial.

Article 4

Àmbit d'actuació

L'àmbit territorial del Centre Coordinador del Programa de Cures Pal·liatives de les Illes Balears és el territori de les Illes Balears, per la qual cosa comprèn les tres àrees de salut (Mallorca, Menorca, i Eivissa i Formentera).

Article 5

Ubicació

El Centre Coordinador del Programa de Cures Pal·liatives de les Illes Balears s'ubica en el recinte de l'Hospital Psiquiàtric (Palma). No obstant això, el director general del Servei de Salut pot canviar-ne la ubicació per necessitats organitzatives.

Article 6

Funcions

El Centre Coordinador del Programa de Cures Pal·liatives de les Illes Balears té les funcions següents:

- a) Proposar el Programa de Cures Pal·liatives de les Illes Balears, implementar-lo i assegurar que es compleixi i s'executi.
- b) Vetlar perquè es compleixin els objectius, la missió i els valors de l'Estratègia de Cures Pal·liatives i perquè se'n faci un seguiment.
- c) Organitzar i coordinar funcionalment els serveis especialitzats de cures pal·liatives, així com establir les relacions interdisciplinàries per tal d'assegurar una resposta sanitària integral i coordinada.
- d) Establir les premisses organitzatives necessàries per garantir la capacitat i l'actualització dels professionals dels recursos especialitzats en cures pal·liatives.
- e) Monitorar i avaluar els indicadors establerts per al seguiment adequat de les accions que proposi el Centre.
- f) Promoure l'avaluació interna i externa dels serveis especialitzats en cures pal·liatives.
- g) Analitzar la variabilitat en la pràctica clínica i promoure l'atenció pal·liativa basada en proves.
- h) Promoure la recerca en cures pal·liatives.
- i) Promoure i vigilar que la innovació en el camp de les cures pal·liatives s'incorpori a la pràctica clínica.
- j) Exercir el paper d'interlocutor entre la Conselleria de Salut i els serveis d'atenció de cures pal·liatives del sistema sanitari públic.
- k) Ampliar la cobertura del Programa de Cures Pal·liatives de les Illes Balears per assolir objectius òptims.
- l) Impulsar programes formatius per als professionals de les cures pal·liatives, tant per als associats al nivell bàsic com per als associats al nivell especialitzat d'atenció.

Article 7

Organització del Centre

1. El Centre Coordinador del Programa de Cures Pal·liatives de les Illes Balears ha d'estar dotat d'un coordinador, sota la dependència orgànica i funcional de la Direcció d'Assistència Sanitària del Servei de Salut.
2. Per organitzar-se, el Centre ha de disposar, com a mínim, del personal següent:
  - a) El coordinador, que ha de ser la persona que designi el conseller de Salut com a representant de la Comunitat Autònoma davant el Comitè Institucional de l'Estratègia Nacional de Cures Pal·liatives. Ha de ser personal dels subgrups A1 o A2 que presti serveis en el Servei de Salut de les Illes Balears i sigui expert en cures pal·liatives.
  - b) Un tècnic del subgrup A1 o A2 que ocupi una prefectura de secció, preferiblement amb formació específica en cures pal·liatives.
  - c) Un tècnic del subgrup A2, de caràcter sanitari o de gestió i serveis.
  - d) Un treballador del subgrup C2 (auxiliar administratiu).

Article 8

Comissions tècniques

1. Es poden establir comissions tècniques en les matèries que ho requereixin per acomplir les seves funcions, sota la supervisió del coordinador.
2. Les comissions tècniques especialitzades poden disposar de la intervenció i el suport dels tècnics assessors que es considerin adequats.
3. Les comissions tècniques s'han de reunir amb la periodicitat que el coordinador determini.
4. Les comissions tècniques poden dur a terme les reunions utilitzant els mitjans telemàtics que considerin oportuns.

Disposició addicional primera

Mitjans de funcionament

Perquè el Centre desenvolupi les seves funcions, el Servei de Salut de les Illes Balears ha de dur a terme les actuacions oportunes per dotar-lo dels mitjans personals i materials necessaris per posar-lo en funcionament.

Disposició addicional segona

Denominacions

Totes les vegades que en aquest Decret s'usa el gènere masculí per designar persones o grups de persones s'ha d'entendre que es refereix indistintament al gènere masculí i femení.

Disposició final primera

Desplegament normatiu

Es faculta el conseller de Salut per dictar totes les disposicions que siguin necessàries per desplegar aquest Decret.

Disposició final segona

Entrada en vigor

Aquest Decret entra en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Palma, 28 de novembre de 2014

El president

José Ramón Bauzá Díaz

El conseller de Salut

Martí Sansaloni Oliver

